

**SZEF URZĘDU DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW**

Warszawa, dn. 19.09.2022 r.

DPM.0732.29.2022

**Pan
Grzegorz Ziomek
Dyrektor
Departamentu Administracji Publicznej
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowny Panie Dyrektorze

Uprzejmie informuję, że w ostatnim czasie kierowane są do Urzędu do Spraw Cudzoziemców zapytania dotyczące sytuacji prawnej obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. z terytorium Ukrainy i którzy nie mogą uzyskać numeru PESEL na podstawie art. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583 z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą”, albowiem – jak wynika z tych zapytań – organy wykonawcze gmin odmawiają ich nadawania z uwagi na to, że wnioski o ich nadanie nie zostały złożone po upływie terminu określonego w art. 3 ust. 2 ustawy specjalnej. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy specjalnej w przypadku gdy wjazd obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej lub nastąpił przez granicę, na której nie jest prowadzona kontrola graniczna osób przekraczających tę granicę, Komendant Główny Straży Granicznej rejestruje pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1 [wniosek o nadanie numeru PESEL]. Jednocześnie zgodnie z art. 3 ust. 2 tej ustawy zarejestrowanie pobytu obywatela Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następuje na jego wniosek, o którym mowa w art. 4 ust. 1, złożony nie później niż 90 dni od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z zapytań kierowanych do Urzędu do Spraw Cudzoziemców można wywnioskować, że organy wykonawcze gmin przyjmują, iż uprawnienie do uzyskania numeru PESEL na podstawie art. 4 ustawy specjalnej, podlega utracie na skutek niedochowania terminu określonego w art. 3 ust. 2 tej ustawy.

Urząd do Spraw Cudzoziemców pragnie w tym miejscu wyrazić zapatrywanie, że identyfikowanie takich właśnie skutków niedochowania określonego w art. 3 ust. 2 ustawy, nie jest właściwe. Po pierwsze, sam art. 4 ustawy specjalnej, który bezpośrednio reguluje nadawanie numeru

PESEL nie ustanawia takiej podstawy do odmowy nadania numeru PESEL (czy to w ust. 16, który przewiduje podstawę do wydania decyzji odmownej, czy w innych ustępach). Sam art. 3 ust. 2 ustawy specjalnej również nie ustanawia żadnego rygору uchybienia określonego w nim terminu. Tym samym termin ten można uznać za swoisty termin porządkowy, którego uchybienie nie niesie za sobą negatywnych skutków procesowych i materialnoprawnych dla obywatela Ukrainy. Po drugie, należy mieć na uwadze, że regulacja dotycząca zarejestrowania pobytu obywatela Ukrainy przez Komendanta Głównego Straży Granicznej, w związku z którą ustanowiony jest termin z art. 3 ust. 2 ustawy specjalnej, nie dotyczy wszystkich obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi, ale tych, których, których wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej lub nastąpił przez granicę, na której nie jest prowadzona kontrola graniczna osób przekraczających tę granicę (art. 3 ust. 1). Z założenia zatem regulacja ta nie dotyczy wszystkich beneficjentów dobrodziejstwa pobytu uznawanego za legalny wynikającego z art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej. Po trzecie wreszcie należy mieć na uwadze, że w chwili obecnej podstawowym urzędowym poświadczeniem korzystania przez obywateli Ukrainy z dobrodziejstwa pobytu uznawanego za legalny (i w konsekwencji z instytucji ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) jest właśnie nadawanie numeru PESEL z przypisanym statusem „UKR”, o którym mowa w art. 8 pkt 24a lit. d ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2021 r. poz. 510 z późn. zm.). Następstwem nadania numeru PESEL jest możliwość korzystania przez obywateli Ukrainy z dokumentów elektronicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy specjalnej, udostępnianych w drodze publicznej aplikacji mobilnej diia.pl. Niewątpliwie nadanie numeru PESEL na podstawie art. 4 ustawy specjalnej jest wtórne względem zdarzenia, które doprowadziło do tego, że pobyt obywatela Ukrainy jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznawany za legalny przez okres 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r., jednakże względy pewności obrotu prawnego przemawiają za tym, aby dążyć do tego, żeby wszyscy obywatele Ukrainy korzystający z tego uprawnienia pobytowego mogli legitymować się takim urzędowym poświadczeniem jego posiadania.

Mając na uwadze powyższe Urząd do Spraw Cudzoziemców wyraża przekonanie, że numery PESEL powinny być nadawane obywatelom Ukrainy na podstawie art. 4 ustawy specjalnej także w przypadkach, gdy o ich nadanie wystąpią oni po upływie 90 dni od dnia przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dotyczyć to będzie również wniosków o nadanie statusu „UKR” na podstawie art. 4 ust. 1a ustawy specjalnej. Pragnę jednocześnie podkreślić, że to zagadnienie zostało przeanalizowane wspólnie z Zarządem do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej, który podziela stanowisko Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą o analizę argumentów Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz Komendy Głównej Straży Granicznej za takim wykładaniem przepisów ustawy specjalnej, i w przypadku uznania ich za zasadne, o spowodowanie skierowania dostępnymi

kanalami takiego stanowiska jako stanowiska Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do organów wykonawczych gmin w całym kraju.

Z poważaniem

Jarosław Szajner
SZEFE URZĘDU

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Pan Mariusz Boguszewski – Dyrektor Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji;
2. Pan mjr SG Paweł Hołoweńko – Dyrektor Zarządu do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej.